

Gevinst, medens Samfundet som Helhed, den store Befolkning, der havde sine Indskud i Banker og paa anden lignende Maade, har lidt større eller mindre Tab, som Samfundet i alt Fald foreløbig overfor Landmandsbanken er traadt ind som Garant for.

Det forekommer os Socialdemokrater, at det gælder om at beskytte Offentligheden mod de Misbrug, som denne Tid har vist os kan øves under den gældende Lovgivning. Offentligheden maa beskyttes, og det er virkelig ogsaa af Interesse, at Kapitalen beskyttes, at den Kapital, som Erhvervslivet har Brug for, sikres for Erhvervslivet og ikke baandlægges alene til Glæde for Spekulanter, der ingen Interesse har for det virkelige Erhvervsliv. Og hvis man vil et saadant Maal, vil en saadan Beskyttelse af den nødvendige Kapital, den Erhvervskapital, som Samfundet har Interesse i at beskytte og at bevare, maa man træffe Foranstaltninger til at hindre den utilbørlige Spekulation, den Svindel, som vi har set kan trives i Ly af eller trods den gældende Lovgivning, saa maa man træffe Foranstaltninger til at hindre den utilbørlige Udbyttejagt, de utilbørlige Børsmanøvrer, som har kunnet finde Sted, alt det maa udelukkes ved den Lovgivning, som denne Beretning viser os er absolut nødvendig.

Hertil kommer et Krav, som Arbejderne for Aar tilbage har fremsat, men som man overmaade haanligt har afvist, Kravet om Arbejdernes Adgang til at kende Virksomhedernes indre Forhold, til at kende de industrielle Virksomheders Pengetransaktioner og Dispositioner. Det forekommer mig, at denne Fordrings Berettigelse understreges ved Afsløringen af den Skandale, som Landmandsbankens og dens Afdelingers Forretning har været, dette Kravs Berettigelse understreges derved, at vi jo nu har set, hvor uendelig slet Overklassen har administreret det økonomiske Liv. Jeg tør ikke sige, at det, at der havde siddet Arbejdere i disse Selskaber, i alle Tilfælde vilde have hindret hvad der nu er sket, men der er ingen Tvivl om, at man da i mangfoldige Tilfælde vilde have vogtet sig vel for at foretage de Handlinger, som nu er foretaget, netop fordi man vidste, at Vennekredsen alene var samlet; hvis der havde siddet Arbejdere, som ikke hørte til Vennekredsen, i dette eller hint Selskabs Bestyrelse, saa var maaske meget af den Svindel afværget, som Samfundet nu lider under. Det er dog i og for sig en saare naturlig Fordring, at de Arbejdere, der gennem mange Aar er oplært til visse Industrier og føler sig knyttet til dem, ogsaa kender de

Virksomheder, i hvis Trivsel de jo er langt mere interesserede end de Aktieselskabsdirektører, der har deres største Indtægt ved Spekulation og Spil. Man vilde utvivlsomt ved at aabne Adgangen for denne Arbejdernes Indseende med Erhvervsvirksomhederne — foruden at man imødekom et berettiget Krav og Ønske fra Arbejdernes Side — ogsaa i sig selv derved tilvejebringe en særdeles gavnlig Kontrol, den Kontrol, som de Arbejdere, der er i Bedrifterne, mere end nogen anden bør have Adgang til at udøve.

Alt dette har Ministeriet haft Lejlighed til at skønne over i den Tid, der nu er forløbet, men Ministeriet har ikke draget Lære af de fremkomne Oplysninger. De Lovforslag, der er forelagt om Banker og Aktieselskaber, viser tydeligt, at Ministeriet føler sig knyttet til Finansverdenen, til de Kredse, som er kompromitterede ved denne Graabog, til de Kapitalistkredse, som man ønsker at give Styret i de kommende Tider, og som fortsat vil vaage over Tantiemeerne og Spekulanternes Frihed. Men Ministeriet selv er jo ikke uberørt af Bankkommissionens Undersøgelser, og Ministeriets Støtte og allierede, det konservative Folkeparti, er heller ikke uberørt deraf. Jeg tænker ikke alene paa Personerne, for i den Henseende har de konservative Rækker jo nu unaegtelig adskillige Huller at opvise, adskillige faldne, som er faldet i Kraft af det, der omtales i denne Graabog, eller andre tilsvarende Handlinger.

Der findes i Beretningen et enkelt lille Afsnit, som ogsaa har betydelig Interesse, idet det viser os Finansverdenens Indflydelse paa de politiske Partier, og hvad den fører til. Der findes et Referat af 26. Oktober 1921 fra Landmandsbankens Delegationsmøde — Delegation er vist blot et finere Udtryk for Bestyrelse. I dette Møde behandlede man en interessant Sag, nemlig en Tale, som var holdt her i Folketinget den 21. Oktober 1921 — hvis man maatte være nysgerrig efter, hvad der staar i den Tale, oplyser jeg, at den findes Sp. 713 ff. Den blev holdt af det ærede Medlem Hr. Lemvig-Müller, og den var et Angreb paa Landmandsbanken; uden at det maaske direkte blev sagt, var der ingen, som var i Tvivl om, at det var et Forsøg paa at give Landmandsbanken et Dødsstød.

Nu ser man af Referatet af Mødet den 26. Oktober, at denne Tale er Genstand for Forhandling. Den administrerende Direktør, altsaa Hr. Glückstadt, gennemgik Punkt for Punkt denne Tale, og da han havde gennemgaaet den og dertil knyttet Bemærkninger,